

Πολὺς γίνεται κατ' αὐτὰς λόγος εἰς τὸν καθημερινὸν τύπον καὶ τὰς κατ' ἰδίαν συνδιαλέξεις περὶ τῆς κινίνης, τοῦ γνωστοῦ τούτου καὶ σωτηρίου φαρμάκου. Εἰς πρόκλησιν τοῦ περὶ αὐτῆς ἐνδιαφέροντος ἔδωκεν ἀφορμὴν μία πρότασις τοῦ πρὸς περιστολὴν τῶν ἐλωδῶν νόσων Συλλόγου. Οὗτος θεωρῶν τὴν κινίνην ὡς τὸ κυριώτατον μέσον πρὸς καταπολέμησιν τῶν ἐλειογενῶν πυρετῶν, ἐπρότεινε τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰσαγωγὴν τοῦ μονοπωλίου τῆς κινίνης, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως αὕτη ὄχι μόνον καταστῆ εὐθηγοτάτη, ἀλλὰ καὶ παρέχεται εἰς τὸ κοινὸν ἐν γνησίᾳ καταστάσει, ἵνα οὕτως ἐπιφέρῃ τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα. Τοιοῦτο νομοσχέδιον ὑπεβλήθη ἤδη εἰς τὴν Βουλὴν. Συνεπῶς ἐθεωρήσαμεν καλὸν νὰ σημειώσωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς προελεύσεως καὶ ἐν γένει τῆς χρησιμότητος τῆς κινίνης.

*

Ἡ κινίνη ἐξάγεται ἐκ τῶν φλοιῶν τῆς κίνας καὶ μάλιστα τῶν ξανθῶν, οἵτινες περιέχουν τὸ σχετικῶς μεγαλείτερον ποσὸν αὐτῆς. Πλὴν ὁμως τῆς κινίνης περιέχονται εἰς τοὺς φλοιοὺς τούτους καὶ ἕτερα ἀλκαλοειδῆ, ὡς ἡ κινιδίνη, ἡ κιγχονίνη, ἡ κιγχονιδίνη κ.λ.π., οὐσίαι, αἵτινες δὲν ἔχουν μεγάλην θεραπευτικὴν ἀξίαν καὶ πρέπει νὰ ἀποχωρίζωνται τῆς κινίνης. Τοῦτο ὁμως δὲν συμβαίνει πάντοτε, συχνάκις δ' ἡ κινίνη φέρεται εἰς τὸ ἐμπόριον χάριν κερδοσκοπίας ἀναμεμιγμένη μετὰ μεγίστης ποσότητος τῶν οὐσιῶν αὐτῶν, ὅπερ ὑποβιάζει μεγάλως τὴν θεραπευτικὴν ἀξίαν τοῦ φαρμάκου καὶ καθιστᾷ τὴν δρασίν του ἀσθενεστέραν.

Ἡ συνηθέστερον χρησιμοποιουμένη ἔνωσις κινίνης εἶναι ἡ *θεικὴ* (sulfate de quinine), ἣτις ὁμως εἶναι δυσδιάλυτος. Προτιμότερα ταύτης, διότι διαλύεται εὐκόλως εἰς τὸν στόμαχον, εἶναι ἡ *ὑπερθεικὴ* (bisulfate de quinine). Ἡ ἀρίστη ὁμως τῶν

¹ «Ὁ κατὰ τῆς Ἑλονοσίας Ἀγών», Τεύχος Α', σελ. 22.

σκευασιῶν τῆς κινίνης εἶναι ἡ ὑδροχλωρική (hydrochlorate de quinine) ὄχι μόνον διότι περιέχει μεγαλείτερον ποσὸν κινίνης, ἀλλὰ καὶ διότι εἶναι μᾶλλον εὐδιάλυτος καὶ οὕτως ἀπορροφᾶται εὐκόλως ὑπὸ τοῦ στομάχου.

Ἡ κινίνη ἔχει πικροτάτην γεῦσιν, ὡς ἐκ τούτου δὲ λαμβανομένη εἰς μικρὰν δόσιν (1 - 2 σιτάρια) ἐν τέταρτον τῆς ὥρας πρὸ τοῦ φαγητοῦ, αὐξάνει μέγας τὴν ὄρεξιν καὶ ἐνδυναμώνει τὸν ὀργανισμόν. Ἄν ληφθῆ εἰς μεγαλειτέραν ποσότητα (10 - 20 σιτάρια), φέρει βοήν τῶν ὠτων, εἰς τινὰς δὲ εὐαισθήτους ἀνθρώπους καὶ ἄλλα νευρικὰ φαινόμενα, τὰ ὅποια ἐλαττοῦνται μέγας, ὅταν λάβῃ τις συγχρόνως καὶ βρωμιούχον κάλιον.

Ἐσχάτως ἤρχισε χρησιμοποιουμένη ἐκτὸς τῆς κινίνης ἡ εὐκινίνη, ἣτις ἔχει τὸ μέγα πλεονέκτημα, ὅτι στερεῖται ἐντελῶς πικρίας καὶ δὲν φέρει νευρικὰ φαινόμενα, ὡς ἐκ τούτου δὲ εἶναι προσφορωτάτη διὰ παιδία καὶ νευρικοὺς ἀνθρώπους. Εἶναι ὅμως ἀσθενεστέρα τῆς κινίνης καὶ συνεπῶς πρέπει νὰ λαμβάνεται εἰς δόσιν μεγαλητέραν.

*

Ἡ κινίνη εἶναι ἐν ἐκ τῶν ἀρίστων φαρμάκων. Ὁφελεῖ μέγας ἐπὶ νευραλγιῶν, ἐπὶ διαφόρων πυρετικῶν νόσων καὶ κατ' ἐξοχήν τῆς γρίπης· χρησιμωτάτη ὅμως εἶναι ἐπὶ τῶν ἐλειογενῶν πυρετῶν, τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ τὸ ἀριστον, ἴσως καὶ τὸ μόνον φάρμακον. Οἱ πυρετοὶ οὗτοι εἶναι συχνότατοι ἐν Ἑλλάδι, ἀποτελοῦντες τὸ κατ' ἐξοχήν νόσημα τῆς χώρας. Κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ πρὸς περιστολήν τῶν ἐλωδῶν νόσων Συλλόγου ἐπιφέρουν 2 χιλιάδας θανάτων καὶ 300 χιλιάδας ἀσθενῶν κατ' ἔτος. Ἡ συνηθεστέρα μορφή αὐτῶν εἶναι οἱ διαλείποντες (ἀμφημερινοί, τριταῖοι, τεταρταῖοι), σπανιώτεροι οἱ συνεχεῖς πυρετοὶ καὶ ἔτι σπανιώτεροι οἱ κακοήθεις, οἱ ὅποιοι δύνανται νὰ ἐπιφέρουν τὸν θάνατον ἐντὸς ὀλίγων ὥρῶν, ἂν δὲν χορηγηθῆ ἐγκαίρως κινίνη. Οἱ ἐπὶ μακρὸν χρόνον παθόντες παροξυσμοὺς διαλειπόντων πυρετῶν καταλήγουν εἰς τὴν ἐλειογενῆ καχεξίαν, ἡ ὅποια χαρακτηρίζεται διὰ μεγάλης ἀδυναμίας καὶ διὰ σημαντικῆς ἐξογκώσεως τοῦ σπληνός.

Ἐπὶ τῶν διαλειπόντων πυρετῶν ἡ κινίνη πρέπει νὰ λαμβάνεται 4 - 6 ὥρας πρὸ τοῦ παροξυσμοῦ, διὰ νὰ δυνηθῆ ὁ πεπτικὸς

σωλήν νὰ τὴν ἀπορροφήσῃ. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως μία μόνη δόσις κινίνης διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὸν πυρετόν, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ δόσις καὶ τὴν ἐπομένην καὶ τὴν μεθεπομένην ἡμέραν, κατόπιν δὲ ἐπὶ τινὰ χρόνον ἀνὰ πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν, διότι οἱ πυρετοὶ οὗτοι ἔχουν τὴν ἰδιότητα νὰ εἶναι λίαν ἐπίμονοι καὶ νὰ παρέρχωνται μόνον μετὰ μακρὰν διὰ κινίνης θεραπείαν, ὡς θέλομεν ἀναφέρειν κατωτέρω, προκειμένου περὶ τῆς προφυλακτικῆς χρήσεως τῆς κινίνης.

Συνήθως δίδομεν εἰς τοὺς ἐνηλίκους ἓν γραμμαρίον (=16 σιτάρια), εἰς δὲ τὰ παιδιά τόσα δέκατα τοῦ γραμμαρίου (ἓν δέκατον τοῦ γραμμαρίου=ἓν σιτάριον καὶ ἕξ δέκατα τοῦ σιταρίου), ὅσα εἶναι τὰ ἔτη τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

Ὁ ἄριστος τρόπος τῆς λήψεως τῆς κινίνης εἶναι ὁ ἐν διαλύσει. Ὅσοι ὅμως ἔνεκα τῆς μεγάλης πικρίας δὲν δύνανται νὰ ἀνεχθοῦν διαλελυμένην κινίνην, καλὸν εἶναι νὰ τὴν λαμβάνουν ἐντὸς καλυπτρίδων ἐξ ἀζύμου ἄρτου (ὄστιες), μετὰ τοῦτο δὲ νὰ πίνουν εἴτε λεμονάδαν, εἴτε ὕδωρ περιέχον 4-5 σταγόνας ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος. Ἀπαγορεύεται ἢ μετὰ τῆς κινίνης λήψις σόδας ἢ ἀλκαλικῶν ὑδάτων, ὡς Vichy κ.λ.π., διότι ταῦτα παρεμποδίζουν τὴν διάλυσιν καὶ ἀπορρόφησιν τοῦ φαρμάκου. Ἐπίσης δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ δίδεται ὑπὸ μορφήν καταποτίων ἡ κινίνη, διότι πολλάκις ταῦτα ἐξέρχονται ἄπεπτα· τελείως δὲ πρέπει νὰ ἀπαγορεύεται ἡ χορήγησις αὐτῆς ἐντὸς σιγαροχάρτου, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἀπορροφᾶται. Ἐπίσης δὲν ἀπορροφᾶται ἡ κινίνη, ὅταν ὁ στόμαχος εἶναι πλήρης, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ λαμβάνεται, εἴτε μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν πρὸ τοῦ φαγητοῦ, εἴτε τέσσαρας ὥρας κατόπιν. Ἐνίοτε ἐγγύνομεν τὴν κινίνην ὑπὸ τὸ δέρμα, ὅτε πρέπει ὄχι μόνον τὸ διάλυμα τῆς κινίνης, ἀλλὰ καὶ ἡ σϋριγξ καὶ τὸ δέρμα νὰ ἀποστειρωθοῦν καταλλήλως, διότι ἄλλως γεννῶνται ἀποστήματα.

*

Ἐκτὸς τῆς θεραπευτικῆς ἡ κινίνη ἔχει καὶ προφυλακτικὴν δύναμιν ἀπὸ τῶν ἐλειογενῶν πυρετῶν. Οἱ διαμένοντες εἰς ἐλώδη μέρη δύνανται ἀσφαλῶς νὰ ἀποφύγουν τοὺς πυρετούς, ἐὰν λαμβάνουν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς διαμονῆς των, εἴτε πέντε

κόκκους καθ' ἑκάστην, εἴτε ὀκτὼ κόκκους ἡμέραν παρ' ἡμέραν, εἴτε ἀνὰ δεκαἕξ κόκκους ἐπὶ δύο συνεχεῖς ἡμέρας (λ.χ. Σάββατον καὶ Κυριακὴν). Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον πρέπει νὰ λαμβάνουν τὴν κινίνην καὶ οἱ πάσχοντες χρονίους ἐλώδεις πυρετούς. Ἡ διάρκεια ὁμῶς τῆς θεραπείας ταύτης πρέπει νὰ εἶναι μακρά, παρατεινομένη τοῦλάχιστον ἐπὶ 2 - 3 μῆνας. Ὡς ἐκ τῆς πολυχρονίου δὲ ταύτης χρήσεως συνηθίζουν οἱ ἄνθρωποι τόσον εἰς τὴν χρῆσιν τῆς κινίνης, ὥστε οὐδεμίαν ἐνόχλησιν ἐξ αὐτῆς αἰσθάνονται, οὐδ' αὐτὴν τὴν βοήν τῶν ὠτων, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ἀποκτοῦν μεγαλητέραν ὄρεξιν καὶ γίνονται εὐρωστότεροι.

Ἡ κινίνη νοθεύεται κατὰ πολλοὺς τρόπους, ἰδίως εἰς τὰ χωρία ὑπὸ τῶν παντοπωλῶν, ἐκ τῶν ὁποίων συνήθως ἀγοράζουν τὸ φάρμακον οἱ χωρικοί. Πλὴν τοῦ ὅτι πολλάκις πωλεῖται εἰς τὸ ἐμπόριον κινίνη κατωτέρας ποιότητος, περιέχουσα μεγάλα ποσὰ κινχονίνης καὶ ἄλλων τοιούτων οὐσιῶν, οἱ παντοπῶλαι ἀναμιγνύουν μετ' αὐτῆς διαφόρους οὐσίας, ὡς ἀνθρακικὴν μαγνησίαν, ἄλευρον καὶ ὄμοια, ἐκτὸς δὲ τούτου τὴν πωλοῦν εἰς ὑπέρογκον τιμὴν, οἱ δὲ ἀτυχεῖς χωρικοὶ ἐπὶ ματαίῳ λαμβάνοντες τὸ φάρμακον, οὐδεμίαν πορίζονται ἐξ αὐτοῦ θεραπευτικὴν ὠφέλειαν, διότι τὸ ποσὸν δὲν εἶναι ἐπαρκὲς διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὸν πυρετόν. Οὕτως ὄχι μόνον δαπανοῦν ἐπὶ ματαίῳ τὰ χρήματά των, ἀλλὰ χάνουν καὶ τὴν πρὸς τὸ φάρμακον ἐμπιστοσύνην, τοῦ χρόνου δὲ προϊόντος, καταλήγουν εἰς ἐλώδη καχεξίαν, ἢ ὅποια τοὺς καθιστᾷ ἀνικάνους πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν.

Διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰ ἄτοπα ταῦτα ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις, ἢ ὅποια μετὰ τῆς αὐτῆς μερίμνης ἐπιβλέπει τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ, ἀνέλαβεν αὐτὴ τὴν πώλησιν τῆς κινίνης. Γνησιωτάτην καὶ ἀρίστης ποιότητος, τὴν παρασκευάζει διὰ τοῦ ἐν Τουρίνω στρατιωτικοῦ φαρμακείου καὶ τὴν πωλεῖ εἰς μὲν τὸ κοινὸν ἀντὶ δέκα μόνον λεπτῶν τὸ γραμμάριον, εἰς δὲ τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα καὶ τοὺς δήμους ἀντὶ ἕξ μόνον λεπτῶν· συγχρόνως δὲ ὑποχρεώνει τοὺς πλουσίους γαιοκτῆμονας καὶ τοὺς ἐργολάβους πάσης ἐργασίας νὰ δίδωσι δωρεὰν τὴν κινίνην εἰς τοὺς πάσχοντας χωρικοὺς καὶ τοὺς ἐργάτας των.

Ἡ κινίνη εἶναι λίαν εὐθηνή. Ἐκαστὸν γραμμάριον θειϊκῆς κινίνης στοιχίζει 3 - 4 περίπου λεπτά· ἀλλὰ κατὰ τὴν διατίμησιν

τοῦ ἡμετέρου Ἰατροσυνεδρίου πρέπει νὰ πωλῆται παρὰ τῶν φαρμακοποιῶν ἀντὶ 30 λεπτῶν, οἱ δὲ παντοπῶλαι τὴν πωλοῦν πολὺ ἀκριβότερον. Διὰ τοῦτο ὁ πρὸς περιστολὴν τῶν ἐλωδῶν νόσων Σύλλογος συνέταξε καὶ ὑπέβαλε διὰ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον, διὰ τοῦ ὁποίου προτείνεται ἡ εἰσαγωγή τοῦ μονοπωλίου τῆς κινίνης. Κατὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις θὰ προμηθεύεται ἐξ ἀρίστων καταστημάτων καὶ θὰ πωλῆ διὰ τῶν φαρμακοποιῶν γνησίαν κινίνην ἀντὶ δέκα λεπτῶν μόνον τὸ γραμμάριον. Διὰ τοῦ Μονοπωλίου τούτου τὸ ὅποιον δὲν ἔχει σκοπὸν φορολογίας, ἀλλὰ τοῦναντίον προτίθεται, ὡς ἐν ἀρχῇ εἶπαμεν, νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τοὺς πολίτας γνησίαν καὶ εὐθηνὴν κινίνην, ἐλπίζεται, ὅτι θὰ περιορισθοῦν σημαντικῶς οἱ ἐλώδεις πυρετοί, οἱ ὁποῖοι ἐπιφέρουν μεγίστας καταστροφὰς εἰς τὴν χώραν μας, εἶναι δὲ δύσκολον δυστυχῶς νὰ ἐκλείψουν ἐν βραχεῖ χρόνῳ διὰ τῆς ἀποξηράνσεως τῶν ἐλῶν καὶ τῆς διευθετήσεως τῆς κοίτης τῶν χειμάρρων, καθόσον ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐργασιῶν τούτων θ' ἀπαιτήσῃ δαπάνην ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων.